

Mesto Nitra – útvar hlavného kontrolóra

Nitra, 25.08.2010

Číslo materiálu: **1896/2010**

Mestskému zastupiteľstvu
v Nitre

k bodu:

Správa z vykonaných kontrol kvality podávaných jedál v školských jedálňach

Predkladá:

Ing. František Halmo
hlavný kontrolór

Spracoval:

Július Hladký
referent kontroly

Napísal:

Július Hladký
referent kontroly

Prizvať: -

Návrh na uznesenie:

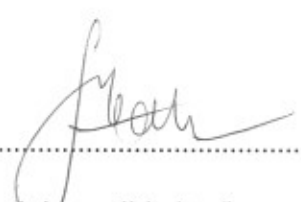
Mestské zastupiteľstvo v Nitre

p r e r o k o v a l o

Správu z vykonaných kontrol
kvality podávaných jedál
v školských jedálňach

b e r i e n a v e d o m i e

Správu z vykonaných kontrol
kvality podávaných jedál
v školských jedálňach.

podpis predkladateľa

Mesto Nitra – útvár hlavného kontrolóra

S p r á v a

o výsledku kontrol zameraných na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti školského stravovania a dodržiavanie kvality podávaných jedál v zariadeniach školského stravovania v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitra. Správa sa predkladá v súlade s čl. VI. Smernice Mesta Nitry č. 1/2010.

Na základe poverenia hlavného kontrolóra č. 7/2010 zo dňa 12.4.2010 vykonal Július Hladký – referent kontroly v čase od 13.4.2010 – 11.6.2010 celkom 11 kontrol v zariadeniach školského stravovania (ďalej len ZŠS), z čoho 4 kontroly boli vykonané v ZŠS pri ZŠ a 7 kontrol v ZŠS pri MŠ.

Kontrolnú činnosť upravuje zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 6 ods. 8 písm. b) – **obec kontroluje kvalitu podávaných jedál v školských jedálňach**, vyhláška MŠ SR č. 330/2009 Z.z. o zariadení školského stravovania a Smernica Mesta Nitry č. 1/2010 o kontrole kvality podávaných jedál v školských jedálňach. Kontrolná činnosť sa vykonáva v súlade s legislatívou v oblasti školského stravovania (napr. zákon č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov, vyhláška MZ SR č. 527/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež, vyhláška č. 533/2007 Z.z. o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania, zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nariadenie vlády SR č. 341/2009 Z.z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby ovocia, nariadenie vlády SR č. 342/2009 Z.z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka, Potravinový kódex a ďalšie).

Predmetom vykonaných kontrol bolo:

1. dodržiavanie materiálne spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie (ďalej len MSN a receptúr),
2. dodržiavanie odporúčaných výživových dávok (ďalej len OVD),
3. zostavovanie jedálnych lístkov (ďalej len JL) v zmysle zásad pre zostavovanie JL v ZŠS,
4. kontrola kvality pokrmov + kontrola hmotnosti porcií hotových jedál,
5. HACCP – (Hazard Analysis Critical Control Point) – zásady správnej výrobnjej praxe,
6. tovary po garančnej lehote (ďalej len GL),
7. osobná a prevádzková hygiena,
8. odoberanie vzoriek jedál,
9. určenie finančného príspevku od zákonného zástupcu dieťaťa alebo žiaka,
10. odborná a zdravotná spôsobilosť zamestnancov.

V súlade so Zákonom NR SR č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov bol zo 4 kontrol vykonaných v ZŠS pri ZŠ vyhotovený 1 x protokol o výsledku kontroly a 3 x záznam o výsledku kontroly. Zo 7 vykonaných kontrol v ZŠS pri MŠ bol vyhotovený 1 x protokol o výsledku kontroly a 6 x záznam o výsledku kontroly.

O výsledku vykonanej kontroly, ktorou boli zistené nedostatky, vypracujú pracovníci kontroly protokol. Ak sa kontrolou nezistí porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov alebo interných predpisov, vypracuje sa záznam o kontrole.

V II. štvrtroku 2010 boli vykonané plánované kontroly v nasledovných ZŠS.

Názov ZŠS:	Termín zahájenia kontroly:	Kontrolované obdobie:	Záznam/Protokol Zák. č. 10/1996	Uložené opatrenia:
MŠ Platanova	13.4.2010	6.4.-16.4.2010	záznam	nie
MŠ Golianova	19.4.2010	1.3.-1.4.2010	záznam	nie
MŠ Hospodárska	21.4.2010	19.4.-23.4.2010	záznam	nie
ZŠ Škultétyho	27.4.2010	8.3.-31.3.2010	protokol	áno
ZŠ Topoľová	3.5.2010	7.4.-30.4.2010	záznam	nie
ZŠ Nábregie mládeže	4.5.2010	2.2.-26.2.2010	záznam	nie
MŠ Mostná	31.5.2010	1.5.-31.5.2010	protokol	áno
MŠ Ľ. Okánika	2.6.2010	31.5.-4.6.2010	záznam	nie
MŠ Štefánikova	3.6.2010	31.5.-4.6.2010	záznam	nie
MŠ Dolnočermánska	4.6.2010	04.06.2010	záznam	nie
ZŠ kn. Pribinu	8.6.2010	31.5.-11.6.2010	záznam	nie

Pri kontrolách bolo zistené nasledovné:

Prehľad počtu kontrolovaných činností pri jednotlivých kontrolách v II. štvrtroku 2010

Mes.	Osobná prevádzk. hygiena	Kvalita stravy	Zdrav. a odb.sp.	Vzorky jedál	HAC CP	Normovanie	Tovary po GL	OVD	JL	Hmotn. jedál	Finan. prisp.
IV.	4	4	2	4	4	4	4	4	4	4	2
V.	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	2
VI.	4	4	2	4	4	4	3	3	3	4	3

Osobná a prevádzková hygiena

Zamestnanci sú povinní pri výkone svojho povolania (kuchár, prevádzková pracovníčka v kuchyni), používať predpísané osobné ochranné pomôcky, zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi predpísané pracovné oblečenie.

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie čistoty v priestoroch kuchýň, skladov, vybavenie čiernym riadom, bielym riadom, technologickým zariadením a hlavne prevádzkovej hygieny, čo sa týka maľoviek, zabránenie vnikaniu hmyzu do výrobných priestorov formou osadenia ochranných sietí na okná, vybavenie skladov a chladničiek teplomermi – predpísané teploty, (dodržiavanie § 26, ods. 4 písm. k) a l) zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

V čase kontroly v ZŠS pri MŠ Mostná ul. 11 bola v chladničke odložená strava pre dieťa, ktoré má iný stravovací návyk – alergiu na kravské mlieko a vaječný bielok. Potvrdenie od lekárky zo dňa 12.5.2010 bolo v čase kontroly založené v dokumentácii. Uvedená skutočnosť však nie je zapracovaná v prevádzkovom poriadku a schválená RÚVZ v Nitre, **čo je porušenie zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 26, ods. 4 písm. m).**

Pri prerokovaní protokolu dňa 10.6.2010 bolo prijaté opatrenie:

- prevádzkové poriadky vypracovať v súlade s § 3 ods. 5 vyhlášky č. 330/2009 Z.z.

Termín: 30.9.2010

Zodpovedný: Mgr. Kvetoslava Mikulová, riaditeľka SMŠ

Kontrola splnenia uloženého opatrenia bude vykonaná v mesiaci október 2010.

- 2 -

V čase kontroly v ZŠS pri ZŠ Škultétyho 1 v Nitre bola v priestore výdaja stravy na poschodí poškodená podlaha – dlažobné kocky.

Uvedená skutočnosť je rizikom vzniku pracovného úrazu, súčasne sťažuje podmienky udržiavania prevádzkovej hygieny, nakoľko zatekaním pod dlažbu sa množia mikroorganizmy a baktérie. Uvedený nedostatok nie je v súlade s § 26 ods. 4 písm. l) zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pri prerokovaní protokolu dňa 5.5.2010 bolo prijaté opatrenie:

- vykonať opravu poškodenej dlažby

Termín: 30.05.2010

Zodpovedný: PaedDr. Ivan Javorník, riaditeľ ZŠ

Oprava poškodenej dlažby bola vykonaná k 30.5.2010.

Kvalita stravy

Kontrola kvality stravy je zameraná na zmyslové hodnotenie jedla, farba, vôňa a na hodnotenie kvality stravy po stránke dodržania MSN – charakteristická chuť jednotlivých druhov jedál, správne dochutenie pokrmov a v neposlednom rade úprava pokrmu na tanieri – servírovanie jedla.

Zdravotná a odborná spôsobilosť

Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov ukladá fyzickým osobám oprávneným na podnikanie a právnickým osobám zamestnávať pracovníkov len s predpísanou zdravotnou a odbornou spôsobilosťou na určitý druh práce (u nás kuchárka, prevádzkový pracovník v kuchyni).

Zdravotná spôsobilosť sa preukazuje zdravotným preukazom a odborná spôsobilosť sa preukazuje podľa charakteru epidemiologicky závažných činností

- a) osvedčením o odbornej spôsobilosti, ktoré vydá RÚVZ (§ 16, ods. 29 zákona č. 355/2007 Z.z.)
- b) dokladom o absolvovaní príslušného odborného vzdelania (§ 16, ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z.z.)

Odoberanie vzoriek jedál

V zmysle § 11, ods. 1 – 6 Vyhlášky MZ SR č. 533/2007 Z.z. o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania a § 3 ods. 4 Vyhlášky MŠ SR č. 330/2009 Z.z. o zariadení školského stravovania sú ZŠS povinné zabezpečiť pred výdajom stravy odber vzoriek pripravených hotových pokrmov, ich uchovanie a o odobratých vzorkách viesť dokumentáciu.

HACCP – správna výrobná prax

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie správnej výrobnéj praxe (kontrola krížovej kontaminácie, správne skladovanie potravín, dodržiavanie teploty pri výdaji jedál, prevádzkovej teploty v skladoch, dodržiavanie osobnej hygieny pri výdaji jedál a pod.) v súlade s § 26, ods. 4 písm. c) zákona MZ SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Normovanie – dodržiavanie MSN

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie materiálno-spotrebných noriem pri príprave jedál v školských jedálňach, dodržiavanie potravinového sortimentu a množstva normovaných druhov potravín podľa vekových kategórií, výťažnosť pokrmov a jedál po tepelnom spracovaní. Podľa § 140 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov školská jedáleň pripravuje a poskytuje jedlá podľa MSN a receptúr platných pre školské stravovanie. V súčasnom období podľa MSN vydaných MŠ SR z roku 2003.

Tovary po garančnej lehote

Tovary – potraviny musia byť označené takým spôsobom, aby spotrebiteľ nemohol byť uvedený do omylu v súvislosti s dátumom ich spotreby (Potravinový kódex). Po dátume najneskoršej spotreby nesmú byť potraviny používané na prípravu stravy. Evidovanie tovaru po garančnej lehote v sklade potravín sa posudzuje ako porušenie pracovných povinností.

V čase kontroly dňa 31.5.2010 sa v sklade potravín ZŠS pri MŠ Mostná ul. v Nitre nachádzal tovar po dátume spotreby a to jahody v mierne sladkom náleve, hmotnosť 410 g s nálevom. Záručná doba uplynula dňa 12.4.2010, **čo je porušenie zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 26 ods. 4 písm. d) a e) .**

Pri prerokovaní protokolu dňa 10.6.2010 bolo prijaté opatrenie:

- zabezpečiť dôslednú kontrolu záručnej doby tovarov používaných na prípravu stravy

Termín: trvalý

Zodpovedná: Zuzana Szorádová – vedúca ZŠS pri MŠ Mostná

Kontrola záručnej doby tovarov v ZŠS pri MŠ Mostná bola vykonaná v mesiaci jún 2010. V sklade potravín sa nenachádzal tovar po GL.

OVD – odporúčané výživové dávky + alergény

Prevádzkovatelia zariadení spoločného stravovania sú povinní zabezpečovať výživovú hodnotu hotových pokrmov a nápojov podľa odporúčaných výživových dávok. (Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 26, ods. 4, písm. i). ZŠS sú povinné na jedálnych lístkoch vyznačovať alergény v jedlách (smernica č.2000/13/ES EP a Rady v znení smernice 2003/89/ES a Výnos Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva zdravotníctva SR č. 118/2004 – 100).

Jedálne lístky

V súlade s prílohou č. 1 vyhlášky MŠ SR č. 330/2009 Z.z. o zariadení školského stravovania je časová štruktúra jedálnych lístkov počas piatich stravovacích dní v jednozmennej prevádzke nasledovná:

Jedálny lístok obsahuje:

- a) dve hlavné mäsové jedlá
- b) jedno hlavné so zníženou dávkou mäsa s nadstavením
- c) dve hlavné jedlá múčne a zeleninové, ktoré sa podávajú spravidla v pondelok

Pri kontrole v ZŠS pri ZŠ Škultétyho 1 v Nitre bol jedálny lístok prekontrolovaný za obdobie od 8.3.2010 – 31.3.2010. Časová štruktúra zostavovania JL bola nasledovná:

- 4 -

Týždeň	Mäsové jedlo	Znížená dávka mäsa	Múčne jedlo a zeleninové	Príloha zemiaky
8. -12.3.2010	2 + 1 x ryba	1	1	2
15.-19.3.2010	4	-	1	1
22.-26.3.2010	3	1	1	2
29.-31.3.2010	2	-	1	1

Hlavné jedlá z rýb sa podávajú pri jednozmennej prevádzke jedenkrát v týždni, zemiaky sa podávajú, ako príloha dva až trikrát pri jednozmennej prevádzke.

Za kontrolované obdobie nebola výroba jedál uskutočnená v súlade s § 3 ods. 1 písm. c) Vyhlášky MŠ SR č. 330/2009 Z.z. o zariadení školského stravovania a to konkrétne podľa prílohy č. 1 citovanej vyhlášky (zásady pre zostavovanie JL v ZŠS, ktoré boli odsúhlasené ÚVZ SR HDM/8236/17004/2007).

Pri prerokovaní protokolu dňa 5.5.2010 bolo prijaté opatrenie:

- **zostavovať jedálny lístok v zmysle prílohy č. 1 k vyhláške č. 330/2009 Z.z. o zariadení školského stravovania**

Termín: trvalý

Zodpovedný: PaedDr. Ivan Javorník, riaditeľ ZŠ

Plnenie bolo prekontrolované v mesiaci máj za obdobie od 24.5.-28.5.2010. Jedálny lístok bol zostavený v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 330/2009 Z.z..

Hmotnosť hotových jedál

Hmotnosť hotových jedál určujú MSN vydané MŠ SR v roku 2003. Spôsob prepočtu a prevažovania hotových porcií jedál je spracovaný v metodickéj príručke pre školské stravovanie, v ktorej je uvedený postup prevažovania, ako aj povolené tolerancie v percentách. Pri kontrolných preváženiach hotových porcií jedál neboli zistené rozdiely, resp. zistené rozdiely boli v rámci povolenej tolerancie.

Úhrada finančného príspevku od zákonného zástupcu dieťaťa na nákup potravín

Finančný príspevok od zákonného zástupcu dieťaťa je uhrádzaný v zmysle VZN Mesta Nitry č. 21/2008, § 4 ods. 1.1..

V prípadoch zistenia nedostatkov pri vykonaných kontrolách boli pri prerokovaní protokolu prijaté opatrenia na ich odstránenie. Plnenie opatrení je kontrolované v súlade s uloženými termínmi.

Mestská rada v Nitre na svojom zasadnutí dňa 24.08.2010 uzn. č. 324/2010-MR

prerokovala

„Správu z vykonaných kontrol kvality podávaných jedál v školských jedálňach“

odporučila

Mestskému zastupiteľstvu v Nitre

vziať na vedomie.

„Správu z vykonaných kontrol kvality podávaných jedál v školských jedálňach“